

ΙΣΤΟΡΙΑ Β ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ- Η ΕΥΡΩΠΗ ΣΤΟΥΣ ΝΕΟΤΕΡΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ (15^{ος} – 18^{ος} ΑΙ.)
ΟΙ ΑΝΑΚΑΤΑΤΑΞΕΙΣ ΣΤΗ ΜΕΤΑΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΟΙ ΑΝΑΚΑΛΥΨΕΙΣ

ΣΧΕΔΙΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Σε επίπεδο γνώσεων :

- Να γνωρίσουν οι μαθητές την εποχή των μεγάλων ανακαλύψεων μέσα από τη διερευνητική διαδικασία και τη μελέτη των πηγών στα πλαίσια της ομάδας
- Να οδηγηθούν με βιωματικό τρόπο στη γνωριμία με τους πρωταγωνιστές και τα γεγονότα μιας εποχής που καθόρισε σε απόλυτο σχεδόν βαθμό τον κόσμο που ζούμε σήμερα
- Να κατανοήσουν το σημερινό κόσμο και τη θέση της ευρωπαϊκής ηπείρου εντός του ως αποτέλεσμα πράξεων, επιλογών και γεγονότων που έλαβαν χώρα 6 αιώνες πριν

Σε επίπεδο δεξιοτήτων:

- Να καλλιεργήσουν την κριτική τους ικανότητα μελετώντας, κατανοώντας και συνθέτοντας τις πληροφορίες των πηγών

Σε επίπεδο διαμόρφωσης στάσεων :

- Να αξιοποιήσουν και να δουν θετικά τον ομαδικό τρόπο δράσης στην κατεύθυνση της γόνιμης αναζήτησης, της ανάπτυξης προβληματισμών και της εξεύρεσης λύσεων μέσα από τη συζήτηση - συνεργασία
- Να συνδέσουν το χθες με το σήμερα, αντιλαμβανόμενοι τη σημασία της ατομικής ευθύνης στη διαμόρφωση των όρων και της ποιότητας διαβίωσης σε ένα περιβάλλον που ορίζεται από την παγκοσμιοποίηση

ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ

Για την ολοκλήρωση της ενότητας προβλέπονται 3 διδακτικές ώρες : οι 2 στο εργαστήριο της Πληροφορικής, στο οποίο οι μαθητές εργάζονται χωρισμένοι σε ανομοιογενείς ομάδες των 4 ατόμων ,με βάση τις οδηγίες του φύλλου εργασίας .Η τρίτη ώρα διατίθεται για την παρουσίαση και συζήτηση επί των εργασιών.

Η εργασία των ομάδων βασίζεται στη χρήση της συνεργατικής – διερευνητικής μεθόδου δια μέσου και της πλοήγησης σε συγκεκριμένο ιστοχώρο που δημιουργήθηκε από τη διδάσκουσα για τις διδακτικές (και όχι μόνον) ανάγκες.

Η οργάνωση της τάξης γίνεται σε ενιαία – ομαδοσυνεργατική βάση και οι ομάδες εργάζονται συγχρόνως στο ίδιο φύλλο εργασίας, καθώς κρίνεται απαραίτητο κάθε μαθητής να έχει μια συνολική και ολοκληρωμένη εικόνα της εποχής, των πρωταγωνιστών και των γεγονότων που την καθορίζουν.

Σε επίπεδο διαθεματικότητας το σχέδιο μαθήματος συνδέεται με τα γνωστικά αντικείμενα της Ιστορίας Β, της Νεοελληνικής Γλώσσας και Λογοτεχνίας και του μαθήματος των Εικαστικών.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1. Μέσα από τον ιστοχώρο : www.synodoiporos.weebly.com → εκπαιδευτικό υλικό → Ιστορία Β πρόσφατα → **δρόμος του μεταξιού μελετήστε το χάρτη και καταγράψτε τις χώρες από τις οποίες περνούσε ο δρόμος του μεταξιού :**

Από την Κίνα →στην →στην..... και στις περιοχές τηςθάλασσας από τις οποίες μεταφέρονταν τα προϊόντα της Ανατολής (χρυσός, καρυκεύματα, αρώματα) προς τη Δύση (Ευρώπη). Το 15^ο αιώνα αυτή η πορεία διακόπηκε. Γιατί; Ποιο εμπόδιο εισήλθε στις εμπορικές συναλλαγές Ευρώπης και Ασίας από ξηράς ;
.....

Επομένως, οι Ευρωπαίοι θα έπρεπε ν' αναζητήσουν νέους, θαλάσσιους δρόμους προς την Ανατολή .

2. Μελετήστε τα παρακάτω κείμενα , εντοπίστε και στη συνέχεια καταγράψτε στον πίνακα που ακολουθεί κατηγοριοποιημένα τα αίτια των ανακαλύψεων :

α. Τα πλούτη της Ιαπωνίας

Στο νησί αυτό όπως και στα άλλα τριγύρω δεν υπάρχει φυτό που να μην ευωδιάζει και να μη χρησιμεύει σε κάτι, όπως η αλόη για να αρκεστούμε σ' αυτήν .Υπάρχουν επίσης πολλά ακριβά καρυκεύματα διαφόρων ειδών...Το χρυσάφι βρίσκεται σε μεγάλες ποσότητες, το ίδιο και οι πολύτιμοι λίθοι. Πραγματικά είναι αξιοθαύμαστο πόσο φθηνό είναι το χρυσάφι και τα άλλα πανάκριβα προϊόντα στα νησιά αυτά . Μόνο που το ταξίδι είναι πάρα πολύ μακρινό κι επικίνδυνο.

Από το Βιβλίο των Θαυμάτων του Μάρκο Πόλο

β. Οι στόχοι του Ερρίκου του Θαλασσοπόρου

Ήθελε να μάθει ποιες χώρες υπήρχαν πέρα από τα Κανάρια Νησιά και το ακρωτήριο Μπαγιατόρ . Ο δεύτερος λόγος ήταν ότι αν σ' αυτές τις χώρες βρίσκονταν χριστιανικοί πληθυσμοί ή κάποια λιμάνια που μπορούσαν να τα πλησιάσουν χωρίς κίνδυνο, θα μπορούσαν να φέρουν στο βασίλειο πολλά και φθηνά προϊόντα ...Ο πέμπτος λόγος ήταν η

μεγάλη του επιθυμία να συντελέσει στην ενίσχυση της χριστιανικής πίστης και να οδηγήσει στο χριστιανισμό όλες τις ψυχές που ήθελαν να σωθούν .

Gomez Eanes de Azurara , Χρονικά της ανακάλυψης και κατάκτησης της Γουινέας (1543)

Αίτια των ανακαλύψεων

οικονομικά	πολιτικά	θρησκευτικά	επιστημονικά

3.Ακολουθήστε ξανά την πορεία : www.synodoiporos.weebly.com → εκπαιδευτικό υλικό
→ Ιστορία Β πρόσφατα → η **πινακοθήκη των ανακαλύψεων** και καταγράψτε **τα τεχνικά μέσα που διευκόλυναν τα μεγάλα εξερευνητικά ταξίδια :**

α.....
β.....
.....
γ.....
.....
δ.....
.....
Επίσης, βοήθησε η αντίληψη για

4. Τα εξερευνητικά ταξίδια : → η **πινακοθήκη των ανακαλύψεων** : παρατηρήστε τις εικόνες των θαλασσοπόρων και τους χάρτες και καταγράψτε τις πληροφορίες :

α. Οι Πορτογάλοι καταφέρνουν ν' ανακαλύψουν δρόμο προς τις Ινδίες όταν ο
.....πλέοντας γύρω από έφτασε στο
.....

β. Ο γενουάτης..... **υπηρετώντας τους Ισπανούς** έπλευσε δυτικά για τις Ινδίες , πραγματοποιώντας συνολικά 4 ταξίδια :1492-1504 και ανακάλυψε
..... πιστεύοντας ότι είχε φτάσει στις Ινδίες .

γ. Ο Πορτογάλος
στην υπηρεσία των Ισπανών βασιλιάδων πραγματοποίησε τον πρώτο
..... : 1519 – 1522 που απέδειξε ότι

5. Η πινακοθήκη των ανακαλύψεων → Η συνθήκη της Τορντεζίλας 1494 : μελετήστε το σχετικό χάρτη με το σχολιασμό του και συμπληρώστε :

Οι 2 μεγάλες αποικιακές αυτοκρατορίες που δημιουργήθηκαν ήταν : α.)η
.....που έλεγχεκαι β.)η.....
που είχε τις περισσότερες αποικίες και τον έλεγχο των

Από το 16^ο αιώνα όμως και άλλες ευρωπαϊκές χώρες (Ολλανδία, Γαλλία, Αγγλία) θα
θελήσουν ν' αποκτήσουν αποικίες, με αποτέλεσμα να ξεσπάσουν
.....

6.α.) www.synodoiporos.weebly.com → εκπαιδευτικό υλικό → Ιστορία Β πρόσφατα → **οι συνέπειες των ανακαλύψεων → αποικιοκρατία** : πατήστε στο σχετικό σύνδεσμο ,

εξηγήστε το περιεχόμενο του όρου **αποικιοκρατία** και αναφέρετε τα χρονικά της όρια : τι είναι, πότε ξεκίνησε, μέχρι πότε διατηρήθηκε :

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

6.β.)οικονομικές και κοινωνικές μεταβολές (μετασχηματισμοί) που προέκυψαν από τις ανακαλύψεις : www.synodoiporos.weebly.com → εκπαιδευτικό υλικό → Ιστορία Β πρόσφατα → οι συνέπειες των ανακαλύψεων → πατήστε τώρα το σύνδεσμο : (διαδικασίες σοβαρών) **οικονομικών και κοινωνικών μετασχηματισμών**

και αναφέρετε : ποια θάλασσα χάνει την οικονομική σημασία της, ποιοι νέοι θαλάσσιοι δρόμοι και λιμάνια χρησιμοποιούνται ; (γράψτε 3-4 λιμάνια)

.....
.....
.....
.....

ποια κοινωνική τάξη γίνεται ισχυρή και μέσα από ποιες δραστηριότητες ;

.....
.....
.....
.....
.....

6.γ.) πατήστε τώρα το σύνδεσμο : **καθημερινή ζωή** και αναφέρετε νέα φυσικά προϊόντα και είδη διατροφής που προστίθενται στο διαιτολόγιο ή στις συνήθειες των Ευρωπαίων :

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6.δ.) Με βάση όσα γράψατε στο **6.γ.** αναφερθείτε και στις **επιστημονικές συνέπειες των ανακαλύψεων :** με δεδομένο το γεγονός ότι οι Ευρωπαίοι βρέθηκαν μπροστά σε ένα νέο γι' αυτούς κόσμο, ποιες επιστήμες ωφελήθηκαν και αναπτύχθηκαν ;

.....

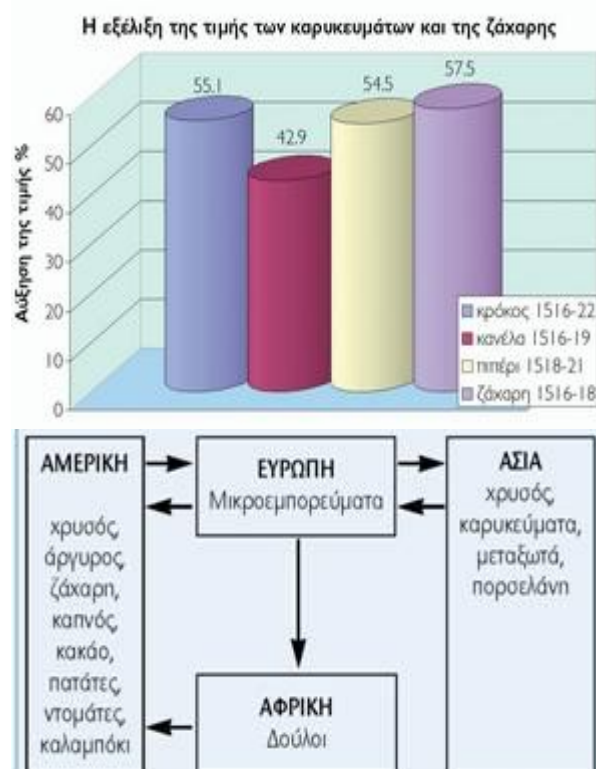
.....

.....

.....

.....

6. ε.) Η Ευρώπη και ο Νέος Κόσμος – οι συνέπειες των ανακαλύψεων → μελετήστε τις πηγές και τις πληροφορίες που μας δίνουν :

Οι τιμές των προϊόντων που εισάγονται από τις νέες χώρες αυξάνονται (παρά το μικρό κόστος παραγωγής τους), λόγω της αυξημένης ζήτησης των προϊόντων αυτών στην Ευρώπη

Ποια κοινωνική τάξη έχει όφελος;

Οι Ευρωπαίοι φέρνουν δούλους από την Αφρική για να παραγάγουν τα ακριβά προϊόντα της Αμερικής, τα οποία εισάγονται στη συνέχεια στην Ευρώπη (όπως και τα προϊόντα της Ασίας) ανταλλάσσόμενα με μικρής αξίας ευρωπαϊκά εμπορεύματα → αρχή των άνισων ανταλλαγών

Ένας Πορτογάλος περιγράφει τους πρώτους Αφρικανούς δούλους

Ποια καρδιά μπορεί να είναι τόσο σκληρή που να μη νιώσει οίκτο βλέποντας αυτή τη συνοδεία; (...) Μερικοί είχαν τα κεφάλια τους σκυμμένα και τα πρόσωπα λουσμένα στα δάκρυα, κοιτώντας ο ένας τον άλλον· άλλοι στέκονταν στενάζοντας με πόνο, κοιτώντας ψηλά τον ουρανό. (...) Κάθε φορά που έβαζαν χώρια τους γιους, όταν αυτοί έβλεπαν τους πατέρες τους αλλού, σηκώνονταν με μεγάλη ορμή και έτρεχαν κοντά τους. Οι μητέρες έσφιγγαν τα άλλα παιδιά στην αγκαλιά τους και έπεφταν μαζί τους κάτω, αψηφώντας τα κτυπήματα που δέχονταν, φτάνει μόνο να μην τους τα έπαιρναν (...).

Κόμης Εάνες ντε Ζουράρα, βιογράφος του Ερρίκου του Θαλασσοπόρου.

Πηγή: Παγκόσμια Ιστορία, τόμος 11 , σελ. 222 (Ιστορία του Μεσαιωνικού και του Νεότερου Κόσμου Β λυκείου)

6. στ.). Βασιζόμενοι στις ιστορικές γνώσεις που αποκομίσατε και αφού διαβάσετε το κείμενο που ακολουθεί και μελετήσετε το διάγραμμα **α)** να αναφέρετε στο τετράδιο της Ιστορίας ποια ήταν τα αποτελέσματα των ανακαλύψεων για τους ντόπιους πληθυσμούς των περιοχών που ανακαλύφθηκαν και β) υπογραμμίστε στο κείμενο και καταγράψτε στο τετράδιο τους λόγους που εξηγούν τη συμπεριφορά των Ευρωπαίων κατακτητών προς τους ιθαγενείς :

Ο ειρηνικός χαρακτήρας των Ινδιάνων και η απάνθρωπη συμπεριφορά των κατακτητών

Ενώ οι Ινδιάνοι είχαν φιλικά αισθήματα, οι Ευρωπαίοι εισέβαλαν στις περιοχές της Αμερικής σαν πεινασμένοι λύκοι. Οι λόγοι για τους οποίους σκοτώθηκαν τόσο πολλοί ιθαγενείς είναι οι εξής: Πρώτο, γιατί οι Ευρωπαίοι που έφτασαν εδώ, είχαν την πεποίθηση ότι, επειδή οι ντόπιοι δεν πίστευαν στη χριστιανική θρησκεία, νομιμοποιούνταν να τους σκοτώνουν ή να τους αιχμαλωτίζουν. Δεύτερο, οι ιθαγενείς αυτοί ήταν οι πιο ήσυχοι και οι πιο ειρηνικοί άνθρωποι του κόσμου, εντελώς άοπλοι. Τρίτο, πρέπει να σημειωθεί ότι η πλειονότητα αυτών που έχουν έρθει εδώ από την Ισπανία είναι ληστές, αποβράσματα της κοινωνίας, συρφετός κακοποιών.

Από τη Σύντομη Αναφορά για την καταστροφή των Δυτικών Ινδιών, 1552, του
Επισκόπου Βαρθολομαίου Λας Κάζας (Las Casas)

Διάγραμμα

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΣΠΙΤΙ

1.α.) Γνωρίστε κάποιους από τους προκολομβιανούς πολιτισμούς της Αμερικής ακολουθώντας την πορεία

www.synodoiporos.weebly.com → εκπαιδευτικό υλικό → Ιστορία Β πρόσφατα → **πινακοθήκη των ανακαλύψεων** (δείτε δημιουργήματα των προκολομβιανών πολιτισμών) και → **οι προκολομβιανοί πολιτισμοί της Αμερικής** : περιηγηθείτε στις εικόνες της ιστοσελίδας και διαβάστε το κεφάλαιο : η κλασική αρχιτεκτονική των Μάγια , προκειμένου να συλλέξετε στοιχεία για τα επιτεύγματά τους.

β.)Είστε ένα από τα μέλη του πληρώματος που μετέχει σε εξερευνητική αποστολή του 16^{ου} αιώνα .Γράψετε μια σελίδα στο ημερολόγιό σας όπου αφηγείστε τις εντυπώσεις σας από τη συνάντησή με τον πολιτισμό των Μάγια (150 περίπου λέξεις) .Να το εμπλουτίσετε με ζωγραφικές αναπαραστάσεις που θα δουν οι φίλοι σας .

2. α.) Ακολουθώντας ξανά το σύνδεσμο : www.synodoiporos.weebly.com → εκπαιδευτικό υλικό → Ιστορία Β πρόσφατα → **Ινδιάνος Σιάτλ: Ένα παλιό μήνυμα για το σύγχρονο κόσμο** : διαβάστε το κείμενο και υπογραμμίστε τα σημεία που αναδεικνύουν τη σχέση των Ινδιάνων αλλά και των λευκών με τη γη και τη φύση

β.) Παρακολουθήστε τώρα προσεκτικά το βίντεο : **Κάνε άλμα πιο γρήγορο από τη φθορά**

Σε ένα κείμενο 100 – 150 περίπου λέξεων περιγράψτε το περιεχόμενο του βίντεο και κατόπιν απαντήστε στο ερώτημα : Ποια σχέση συνδέει το κείμενο της απάντησης του Ινδιάνου Σιάτλ και το βίντεο του 14άχρονου μαθητή ;

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Μεσαιωνική και Νεότερη Ιστορία Β΄ Γυμνασίου , Δημητρούκα – Ιωάννου, βιβλίο μαθητή

Μεσαιωνική και Νεότερη Ιστορία Β΄ Γυμνασίου , βιβλίο εκπαιδευτικού

Ιστορία του Μεσαιωνικού και του Νεότερου Κόσμου 565 – 1815 Β Λυκείου, Δημητρούκα - Ιωάννου – Μπαρούτα

Ψηφιακό Σχολείο : Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Β΄ Γυμνασίου , Γαραντούδη – Χατζηδημητρίου – Μέντη

Εκπαιδευτικό κό Λογισμικό : Η εποχή των μεγάλων γεωγραφικών ανακαλύψεων , 15^{ος} – 16^{ος} αιώνας

Wikipedia.org

Ιστοσελίδα Ελλήνων Αρχιτεκτόνων : <http://www.greekarchitects.gr/>